

**Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätös jatkoselvitykseen ryhtymisestä BEWI ASA:n ja
Jackon Holding AS:n välistä yrityskauppaa koskevassa asiassa**

Sisällys

1	Asia.....	3
2	Asian vireilletulo	3
3	Ratkaisu.....	3
4	Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta.....	3
5	Yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltuminen järjestelyyn.....	4
6	Relevantit markkinat ja osapuolten markkina-asema	4
6.1	Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista.....	4
6.1.1	<i>Johdanto</i>	4
6.1.2	<i>EPS-raaka-aineet</i>	5
6.1.3	<i>Eristeet</i>	6
6.1.3.1	<i>Lämpöeristeet</i>	7
6.1.3.1.1	<i>Rakennusten lämpöeristeet</i>	7
6.1.3.1.2	<i>Routaeristeet</i>	8
6.1.3.2	<i>Tekniset eristeet</i>	10
6.1.4	<i>Pakkaukset</i>	11
6.2	KKV:n alustava arvio relevanteista markkinoista	11
7	Yrityskaupan kilpailuvaikutukset.....	12
7.1	Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	12
7.2	KKV:n alustava arvio yrityskaupan kilpailuvaikutuksista.....	13
8	Johtopäätös.....	14
9	Sovelletut säännökset	14
10	Muutoksenhaku	14
11	Lisätiedot	14

1 Asia

Jatkoselvitykseen ryhtyminen yrityskauppa-asiassa BEWI ASA / Jackon Holding AS

2 Asian vireilletulo

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV" tai "virasto") on 30.3.2022 ilmoitettu järjestely, jossa BEWI ASA ("Bewi" tai "ilmoittaja") hankkii yksinomaisen määräysvalan Jackon Holding AS:ssa ("Jackon").

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy asiassa kilpailulain (948/2011) 26 §:n 1 momentin nojalla jatkoselvitykseen, jossa tutkitaan, estääkö käsiteltävänä oleva yrityskauppa kilpailulain 25 §:ssä tarkoitettulla tavalla olennaisesti tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määrävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

4 Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

1. **Bewi** on norjalainen, pörssilistattu, kansainvälisesti toimiva pakkaus-, komponentti- ja eristysratkaisujen toimittaja, jonka toiminta kattaa koko tuotantoketjun EPS-raaka-aineiden valmistuksesta ja myynnistä lopputuotteiden valmistukseen ja myyntiin. Bewi-konserniin kuuluvista yhtiöistä Suomessa toimivat Bewi Cabeer Oy, Bewi Insulation Oy, BEWI RAW Oy ja Bewi M-Plast Oy. Bewillä on Suomessa neljä tuotantolaitosta, joista yhdessä valmistetaan EPS-raakaainetta, kahdessa EPS-eristeitä ja yhdessä XPS-eristeitä.¹ Bewin Suomessa valmistamat lopputuotteet ovat pääasiassa eristelevyjä ja pakkaustuotteita, joita myydään tuotantoketjun loppupään markkinoilla esimerkiksi rakennus-, elintarvike-, lääke- ja auto- ja vapaa-ajanteollisuudelle. Bewi ei valmista Suomessa lainkaan komponenttituotteita, vaan ainoastaan maahantuo niitä vähäisessä määrin.
2. **Jackon** on norjalainen, kansainvälisesti toimiva teollisuuskonserni, joka valmistaa EPS-, XPS- ja EPP-solumuoveista eristeitä, rakentamisen järjestelmiä, komponentteja ja pakkauksia. Konserniin kuuluvista yrityksistä Suomessa toimivat Jackon Finland Oy, UJS Yhtiöt Oy ja Conta Oy. Jackonilla on Suomessa neljä tehdasta, joissa valmistetaan EPS- ja EPP-solumuovimateriaaleista rakennusteollisuudelle ja muille teollisuudenaloille peruseristet tuotteita ja muotoiltuja teknisiä eristetuotteita sekä pakkauksia ja komponentteja.² Jackon ei valmista Suomessa lainkaan EPS-raakaainetta, vaan se ainoastaan maahantuo

¹ Bewi valmistaa EPS-raaka-aineita Porvoossa, EPS-eristeitä Tarvasjoella ja Ruukissa ja XPS-eristeitä Kaavissa. Kaikki Bewin Suomessa valmistamat tuotteet ovat EPS- tai XPS-pohjaisia.

² Jackonin tehtaat sijaitsevat Muurlassa, Rovaniemellä ja Sastamalassa, missä Jackonilla on kaksi tehdasta.

Saksassa valmistamaansa raaka-ainetta vähäisessä määrin. Jackonilla ei myöskään ole XPS-eristeiden tuotantoa Suomessa, vaan kaikki sen Suomessa myymät XPS-levyt ovat Ruotsista ja Norjasta maahantuotuja.

5 Yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltuminen järjestelyyn

3. Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimitetun yrityskauppailmoituksen mukaan Bewi hankkii Jackonin koko osakekannan. Järjestelyssä on kyse kilpailulain 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta määräysvallan hankkimisesta.
4. Bewin maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2020 oli noin 599 miljoonaa euroa, josta noin [REDACTED] miljoonaa euroa kertyi Suomesta. Jackonin maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2020 oli noin 325 miljoonaa euroa, josta noin [REDACTED] miljoonaa euroa kertyi Suomesta.
5. Bewin ja Jackonin yhteenlasketun maailmanlaajuisen liikevaihdon ylittäessä 350 miljoonaa euroa ja molempien Suomesta kertyneen liikevaihdon ylittäessä 20 miljoonaa euroa kilpailulain 22 §:n mukaiset liikevaihtorajat ylittyvät, joten järjestelyyn sovelletaan kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevia säännöksiä.
6. Kilpailulain 26 §:n 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto ratkaisee ensi vaiheessa, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä 23 työpäivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy asiassa jatkoselvitykseen tällä 23 työpäivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta antamallaan päätöksellä.

6 Relevantit markkinat ja osapuolten markkina-asema

6.1 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

6.1.1 Johdanto

7. Ilmoittajan mukaan osapuolten välinen keskeinen horisontaalinen päällekkäisyys Suomessa koskee EPS-eristelevyjen tuotantoa ja myyntiä, minkä lisäksi osapuolten välillä on vähäistä päällekkäisyyttä XPS-levyjen myynnissä. Osapuolet ovat tunnistaneet vähäisiä päällekkäisyyksiä myös teknisiksi eristeiksi luokiteltavissa eristetuotteissa ja pakkaustuotteissa.³ EPS-raaka-aineiden markkinoilla osapuolilla on sekä horisontaalinen päällekkäisyys ETA:n laajuisilla markkinoilla että vertikaalinen yhteys Suomen markkinoilla.

³ Komponenttien valmistuksen markkinoilla osapuolilla ei ilmoittajan mukaan ole päällekkäisyyksiä Suomessa, sillä vain Jackon valmistaa komponentteja Suomessa. Päällekkäisyys myös myynnin markkinoilla on vähäinen, sillä Bewi ainoastaan maahantuo komponentteja hyvin pienessä mittakaavassa. Ilmoittajan mukaan yrityskauppa ei näin ollen vaikuta komponenttien tuotantoon tai myyntiin Suomessa, eikä se ole tämän vuoksi toimittanut virastolle tarkempia tietoja kyseisistä markkinoista.

6.1.2 EPS-raaka-aineet

8. EPS-raaka-aineet ovat polystyreenistä kuumen höyryn avulla valmistettuja pieniä, pentaania sisältäviä polystyreenihelmiä. EPS-raaka-aineita tuotetaan valkoisena ja harmaana, joista jälkimmäiset valmistetaan lisäämällä polystyreeniin grafiittia lämmönsiirron vähentämiseksi ja eristyskyvyn parantamiseksi. EPS-raaka-aineet toimitetaan jalostajille helminä, jotka muokataan lopputuotteiksi muotoilemalla tai muuten prosessoimalla. EPS-raaka-aineista valmistettavia lopputuotteita ovat muun muassa erilaiset eristet tuotteet, kuten lämpö- ja melueristeet, sekä komponentit ja pakkausmateriaalit.
9. Ilmoittajan mukaan *EPS-raaka-aineiden markkinoita* tulee tarkastella jaottele-malla markkinat *valkoisten ja harmaiden EPS-raaka-aineiden* alasegmentteihin.⁴ Ilmoittajan mukaan EPS-raaka-aineiden tuotannon ja myynnin markki-noita tulee tarkastella vähintään ETA:n laajuisina, sillä EPS-raaka-aine on ke-vyt, homogeeninen tuote, jonka jakelukustannukset ovat matalat ja kuljetuk-sen edellyttämä polttoaineenkulutus vähäistä. EPS-raaka-aineiden myynnille maasta toiseen ei ole esteitä, eikä tuotteiden hinnoissa ole merkittäviä eroja ETA:lla, sillä tuotteen hinta perustuu pitkälti styreenin hintaan. Ilmoittaja on kui-tenkin täydellisyyden vuoksi toimittanut KKV:lle tietoja kaikkien EPS-raaka-aineiden ja valkoisten EPS-helmien markkinoista myös Suomessa.⁵

⁴ Ilmoittajan mukaan markkinoiden segmentointi edelleen erikokoisten helmien mukaan ei ole tarpeellista kysynnän ja tarjonnan korvattavuuden vuoksi. Kysynnän näkökulmasta katsottuna asiakkaat pitävät erikokoisten EPS-helmien luokkia keskenään korvattavina. Lisäksi tarjonnan näkökulmasta katsottuna valmistajat voivat siirtyä tuottamaan toisen helmiluokan tuotetta nopeasti ja ilman merkittäviä riskejä ja kuluja.

⁵ Osapuolilla ei ole päällekkäisyyttä harmaan EPS-raaka-aineen tuotannossa ja myynnissä, sillä Jackon valmistaa vain valkoisia EPS-helmiä.

Taulukko 1. EPS-raaka-aineiden markkinat ETA:lla ja Suomessa 2021

Yhtiö	Raaka-aineet, EPS-helmet, ETA		Valkoiset EPS-helmet, ETA		Raaka-aineet, EPS-helmet, Suomi		Valkoiset EPS-helmet, Suomi	
	Myynti (1 000 €)	Myynti (tonnia)	Myynti (1 000 €)	Myynti (tonnia)	Myynti (1 000 €)	Myynti (tonnia)	Myynti (1 000 €)	Myynti (tonnia)
Bewi	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[30–40] %	[30–40] %	[50–60] %	[40–50] %
Jackon	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %	[5–10] %	[0–5] %
Osapuolet yhteensä	[5–10] %	[5–10] %	[10–20] %	[10–20] %	[30–40] %	[30–40] %	[50–60] %	[40–50] %
Synthos S.A.	[20–30] %	[20–30] %	[20–30] %	[20–30] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %
BASF SE	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[5–10] %	[10–20] %
Ravago S.A.	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %
SUNPOR Kunststoff GmbH	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[0–5] %	[5–10] %
Versalis S.p.A.	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %
Yhteensä	[2 400 000–2 425 000]	[1 375 000–1 400 000]	[1 800 000–1 825 000]	[1 025 000–1 050 000]	[41 000–46 000]	[25 000–27 000]	[25 000–28 000]	[18 000–20 000]

10. Tarkasteltaessa EPS-raaka-aineiden markkinat ETA:n laajuisesti osapuolten toiminnan välillä on edellä kuvatusti horisontaalinen päällekkäisyys. Suomen laajuisilla markkinoilla osapuolten välillä on lisäksi vertikaalinen yhteys EPS-raaka-aineiden toimittamisessa ja hankkimisessa, sillä Jackon Finland Oy ostaa [REDACTED] EPS-helmistä Bewiltä. Vuonna 2020 Bewi toimitti noin [REDACTED] prosenttia Jackon Finland Oy:n EPS-helmien kokonaiskysynnästä. Jackon Finland Oy:n osuus Bewin kaikkien EPS-helmien myynnistä Suomessa vuonna 2021 oli [REDACTED] prosenttia myynnin arvolla mitattuna ja [REDACTED] prosenttia volyymilla mitattuna. Tarkasteltaessa ainoastaan valkoisia EPS-helmiä Jackon Finland Oy:n ostojen osuus Bewin myynnistä Suomessa vuonna 2021 oli [REDACTED] prosenttia myynnin arvolla mitattuna ja [REDACTED] prosenttia volyymilla mitattuna.

6.1.3 Eristeet

11. Ilmoittajan mukaan tuotteet, joiden päätarkoitus on rakennusten ja teollisten käyttötarkoitusten eristäminen, tulee Euroopan komission päätöskäytännön perusteella erottaa muista rakennustuotteista erillisiksi tuotteiksi.
12. Eristetuotteilla on ilmoittajan mukaan useita eri käyttötarkoituksia, ja niitä voidaan valmistaa eri muotoisina, kuten kovina paneeleina seinä varten tai joustavina mattoina putkien eristystä varten, ja erilaisista materiaaleista, kuten eristeveilloista, muoveista ja muista orgaanisista ja epäorgaanisista materiaaleista. Ilmoittajan mukaan markkinamäärittelyn kannalta on perusteltua erottaa

omiksi tuotemerkkinoikseen eristeet, joiden tarkoitus on eristää rakennuksia ja rakennelmia ("lämpöeristeet"), ja eristeet, joita käytetään muihin tarkoituksiin ("tekniset eristeet")⁶. Teknisiä eristeitä tarkastellaan jäljempänä jaksossa 6.1.3.2.

6.1.3.1 Lämpöeristeet

13. Lämpöeristeillä tarkoitetaan rakennusten perustuksiin, lattioihin, seiniin ja kattoihin yleensä standardoituina levyinä asennettavia materiaaleja, joiden tarkoituksena on vähentää lämmönsiirtoa käyttökohteessa ja pienentää rakennuksen energiankulutusta. Laajasti tarkasteltuna lämpöeristeiden markkina sisältää ilmoittajan mukaan rakennusten lämmöneristyksen lisäksi myös routaeristämisen.
14. Maantieteelliseltä ulottuvuudeltaan lämpöeristeiden markkina on ilmoittajan mukaan vähintään kansallinen. Lämpöeristetuotteet ovat osapuolten mukaan yleensä standardoituja tuotteita, joilla käydään kauppaa myös yli kansallisten rajojen. Tuotteiden arvo suhteessa volyymiin on kuitenkin suhteellisen matala eikä niiden kuljettaminen pitkien matkojen päähän ei ole kannattavaa. Sanotusta huolimatta osapuolet kuitenkin toimittavat tuotteita kaikkialle Suomeen. XPS:n asiakashankinta-alue on ilmoittajan mukaan Suomessa hie-man EPS:n asiakashankinta-alueita laajempi.
15. Ilmoittajan arvion mukaan *kaikkien lämpöeristeiden*⁷ markkinoiden arvo Suomessa vuonna 2021 oli noin [275–300] miljoonaa euroa, josta Bewin markkinaosuus oli [5–10] % ja Jacksonin [5–10] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [10–20] %. Osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita kaikkien lämpöeristeiden markkinoilla ovat Saint-Gobain Finland Oy (Isover) (markkinaosuus [20–30] %), Finnfoam Oy ([10–20] %), Paroc Oy Ab ([5–10] %), Ekovilla Oy ([5–10] %) ja Kingspan Insulation Oy ([0–5] %).

6.1.3.1.1 Rakennusten lämpöeristeet

16. Kaikkien lämpöeristeiden markkinaa on ilmoittajan mukaan mahdollista tarkastella tarkemmin rakennusten lämpöeristeiden⁸ osalta. Tätä tarkempi markkinan määrittely esimerkiksi käyttötarkoituksen tai materiaalin perusteella ei ole ilmoittajan mukaan tarkoituksenmukaista, vaikka osapuolet tiedostavat,

⁶ Ilmoittajan mukaan sekä lämpö- että teknisiä eristeitä valmistavat tyypillisesti samat toimijat ja samoja materiaaleja voidaan käyttää useisiin käyttötarkoituksiin. Lämpöeristeiden valmistajat voivat myös helposti valmistaa tai aloittaa teknisten eristeiden valmistamisen ilman merkittäviä kustannuksia ja päinvastoin. Lämpö- ja teknisten eristeiden asiakasryhmät eroavat kuitenkin toisistaan jonkin verran.

⁷ Kaikilla lämpöeristeillä tarkoitetaan tässä kaikista materiaaleista valmistettuja rakennusten lämpöeristeitä ja routaeristeitä yhdessä.

⁸ Rakennusten lämpöeristeillä tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkia rakennusten lämpöeristeitä pois lukien routaeristeet, joita voidaan ilmoittajan mukaan tarkastella omana segmenttinään.

että materiaalien välillä on eroja ja toiset materiaalit soveltuvat tiettyihin käyttökohteisiin toisia paremmin.⁹

17. Ilmoittajan mukaan rakennusten lämpöeristeiden tuotemarkkinoiden tulisi sisältää kaikki keskenään korvattavissa olevat eristemateriaalit, kuten solumuovit (EPS, XPS ja polyuretaani) ja mineraalivillat, eli kivi-, lasi- ja selluvilla, sillä kaikkia materiaaleja käytetään samoihin lämmöneristystarkoituksiin ja materiaalien soveltuvuus tiettyihin käyttötarkoituksiin vaihtelee ainoastaan hieman niiden ominaisuuksien ja erityispiirteiden mukaan. Esimerkiksi samoja EPS- tai mineraalivillalevyjä voidaan tyypillisesti käyttää alapohjien, seinien ja yläpohjien eristämiseen. Ilmoittaja katsoo, etteivät materiaalien väliset mahdolliset hintaerot ole tarpeeksi merkittäviä tukeakseen tuotemarkkinan tarkempaa segmentointia. Eristetuotteiden valmistajat voivat myös helposti ja ilman lisäkustannuksia alkaa tuottaa toisen käyttötarkoituksen eristetuotteita.
18. Maantieteelliseltä ulottuvuudeltaan rakennusten lämpöeristeiden markkina on ilmoittajan mukaan vähintään kansallinen.
19. Ilmoittajan arvion mukaan *rakennusten lämpöeristeiden* markkinan arvo Suomessa vuonna 2021 oli noin [225–250] miljoonaa euroa, josta Bewin markkinaosuus oli [0–5] % ja Jacksonin [5–10] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [10–20] %. Osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita rakennusten lämpöeristeiden markkinalla ovat Saint-Gobain Finland Oy (Isover) (markkinaosuus [20–30] %), Paroc Oy Ab ([5–10] %), Finnfoam Oy ([5–10] %), Ekovilla Oy ([5–10] %) ja Kingspan Insulation Oy ([5–10] %).
20. Vaikka rakennusten lämpöeristeiden markkinan segmentointi materiaalin perusteella ei ilmoittajan mukaan ole tarpeellista, on ilmoittaja KKV:n pyynnöstä toimittanut tietoja erikseen rakennusten EPS-lämpöeristeiden myynnistä. Ilmoittajan arvion mukaan *rakennusten EPS-lämpöeristeiden* kokonaismyynnin arvo Suomessa vuonna 2021 oli noin [44–49] miljoonaa euroa, josta Bewin markkinaosuus oli [10–20] % ja Jacksonin [40–50] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [50–60] %. Osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita rakennusten EPS-lämpöeristeiden markkinalla ovat Inora Oy (markkinaosuus [10–20] %), Styroplast Oy ([10–20] %) ja Finnfoam Oy ([5–10] %).

6.1.3.1.2 Routaeristeet

21. Kaikkien lämpöeristeiden markkinaa on ilmoittajan mukaan mahdollista tarkastella tarkemmin myös routaeristämisen osalta erityisesti siitä syystä, että routaeristykseen soveltuvien materiaalien määrä on merkittävästi pienempi kuin

⁹ Ilmoittajan mukaan esimerkiksi mineraalivillalla on hyvät eristys- ja paloturvallisuusominaisuudet ja se on yhteensopiva yleisten lämpöeristystä varten kehitettyjen rakenteellisten tuotteiden kanssa. Toisaalta EPS:n ja XPS:n etuja ovat alhainen hinta, paremmat suoritusarvot ja alhainen kosteusabsorptio. Polyuretaanieristeet (PUR ja PIR) tarjoavat saman eristystehokkuuden ja alhaisen kosteusabsorption ohuemmalla materiaalmäärällä. Polyuretaanieristeiden korkeampi hinta suhteessa EPS:ään ja XPS:ään johtuu niiden paremmista paloturvallisuusominaisuuksista.

rakennusten lämmöneristämässä. Lisäksi routaeristyksen tavoitteet eroavat osittain rakennusten lämmöneristämisen tavoitteista.¹⁰

22. Routaeristeitä käytetään Suomessa kaikenlaisissa perustuksissa, kuten piha-alueiden, pysäköintialueiden, vesi- ja jätevesijohtojen, katujen, teiden ja rautateiden eristämässä alueilla, joiden maaperä routii helposti. Routaeristämässä eristemateriaali asennetaan kosteaan maaperään, jossa se allistuu lumen, jään ja sateen aiheuttamalle vajovedelle.
23. Ilmoittajan mukaan muovisilla eristemateriaaleilla on routaeristämässä ominaisuuksia, joita muilla materiaaleilla ei tyypillisesti ole. Käytännössä toisensa korvaavat materiaalit routaeristämässä ovat tällä hetkellä EPS ja XPS. Tulevaisuudessa myös polyuretaanieristeet ja kevytsoratuotteet voivat toimia enenevässä määrin routaeristemateriaaleina.
24. Ilmoittajan mukaan routaeristeiden markkinoita ei ole perusteltua jakaa mahdollisiin alasegmentteihin materiaalin tai käyttötarkoituksen mukaan. EPS- ja XPS-eristeitä käytetään routaeristämässä samoihin käyttötarkoituksiin, eikä niiden välinen hintaero ole riittävän merkittävä, jotta tuotteiden voitaisiin katsoa muodostavan erilliset markkinat. Lisäksi routaeristetuotteiden valmistajat voivat tuottaa routaeristelevyjä kaikkiin mahdollisiin käyttötarkoituksiin. Tarjonta- ja kysyntäpuolen laajan korvaavuuden vuoksi valmistajat eivät käytännössä edes tiedä, millaiseen käyttökohteeseen tuotteet lopulta päättyvät eli käytetäänkö niitä esimerkiksi rakennuksen vai pysäköintialueen eristämiseen.
25. Maantieteelliseltä ulottuvuudeltaan routaeristeiden markkina on ilmoittajan mukaan vähintään kansallinen.
26. Ilmoittajan arvion mukaan *routaeristeiden markkinan*¹¹ arvo Suomessa vuonna 2021 oli [51–57] miljoonaa euroa, josta Bewin markkinaosuus oli [10–20] % ja Jacksonin [10–20] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [20–30] %. Osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita routaeristeiden markkinalla ovat Finnfoam Oy (markkinaosuus [50–60] %), Inora Oy ([5–10] %) ja Styroplast Oy ([5–10] %).
27. Vaikka routaeristeiden markkinan segmentointi materiaalin perusteella ei ilmoittajan mukaan ole tarpeellista, on ilmoittaja KKV:n pyynnöstä toimittanut markkinatietoja erikseen myös EPS-routaeristeiden myynnistä. Ilmoittajan arvion mukaan *EPS-routaeristeiden kokonaismyynnin* arvo Suomessa vuonna 2021 oli noin [14–16] miljoonaa euroa, josta Bewin markkinaosuus oli [20–30] % ja Jacksonin [30–40] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli

¹⁰ Ilmoittajan mukaan routaeristämisen tarkastelua muusta lämpöeristämisestä erillisenä alasegmenttinään tukee se, että routaeristyksessä eri materiaalien, kuten mineraalivillojen ja EPS:n, välinen korvaavuus on rajatumpaa kuin rakennusten lämmöneristämässä. Routaeristämisen tärkein tavoite on ilmoittajan mukaan rakennuksen kylmältä suojaamisen sijaan sen suojaaminen vahingoilta, joita syntyy roudan liikuttaessa maata.

¹¹ Routaeristeiden markkina sisältää tässä yhteydessä käyttötarkoituksesta riippumatta kaiken routaeristämisen, eli sekä talonrakentamisessa että infrarakentamisessa käytettävät routaeristeet.

[50–60] %. Osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita EPS-routaeristeiden markkinoilla ovat Inora Oy (markkinaosuus [20–30] %) ja Styroplast Oy ([20–30] %).

6.1.3.2 Tekniset eristeet

28. Teknisillä eristeillä tarkoitetaan eristetuotteita, joilla suojataan muita tuotteita tai ympäristöä esimerkiksi lämmönvaihteluilta, kondensaatiolta, tärinältä tai melulta. Teknisiä eristeitä käytetään muun muassa kulkuneuvoissa, kuten paketti- ja matkailuautoissa, rekoissa ja laivoissa, sekä kylmävarastoissa, putkistoissa ja muissa laitteistoissa. Ilmoittajan mukaan teknisiin eristeisiin lukeutuvat myös esimerkiksi laitureiden, ponttoneiden ja veneiden kelluttavat tuotteet (ytimet) ja porealtaiden kannet. Tekniset eristetuotteet ovat joko vakioituja tai asiakkaan toiveiden mukaan räätälöityjä, ja niiden valmistusmateriaali määräytyy käyttö- tai säilytyskohteen olosuhteiden mukaan. Käytännössä teknisiä eristeitä valmistetaan EPS:stä, XPS:stä, polyeteenistä, puurakenteista, mineraalivillasta, betoniharkoista ja polyuretaanista.
29. Ilmoittaja katsoo, ettei teknisten eristeiden markkinaa ole tarpeellista segmentoida tarkemmin materiaalin, asiakasryhmän tai käyttötarkoituksen perusteella. Ilmoittajan mukaan markkina on laaja, tuotteet tyypillisesti asiakkaiden vaatimusten mukaisesti räätälöityjä ja tuotekehitys jatkuvaa. Ilmoittajan mukaan teknisten eristeiden markkina käsittää ainakin XPS:stä, EPS:stä, polyuretaanista ja mineraalivillasta valmistetut tuotteet.¹²
30. Maantieteelliseltä ulottuvuudeltaan teknisten eristeiden markkina on ilmoittajan mukaan vähintään kansallinen.
31. Osapuolten toiminnan päällekkäisyys teknisten eristeiden markkinoilla on ilmoittajan mukaan rajallinen, koska ne valmistavat teknisiä eristetuotteita eri tekniikoilla ja niiden tuotevalikoimat ovat vain osittain päällekkäiset.¹³ Molempien osapuolten teknisten eristeiden myynti on ilmoittajan mukaan varsin vähäistä.
32. Ilmoittaja on kuitenkin KKV:n pyynnöstä toimittanut markkinatietoja EPS:stä valmistettujen teknisten eristeiden osalta, vaikka se katsoo tuotemarkkinoiden olevan näitä laajempia. *EPS:stä valmistettujen teknisten eristeiden markkinan arvo Suomessa vuonna 2021 oli ilmoittajan arvion mukaan noin [3–4] miljonna euroa, josta Bewin markkinaosuus oli noin [10–20] % ja Jacksonin noin [10–20] %.* Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli noin [30–40] %. Osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita EPS:stä valmistettujen teknisten eristeiden markkinoilla ovat Styroplast Oy (markkinaosuus [10–20] %) ja Inora Oy ([10–20] %).

¹² Ilmoittajan mukaan kaikki materiaalit eivät kuitenkaan sovi kaikkiin käyttötarkoituksiin ja vaihtelua voi olla esimerkiksi materiaalien vahvuudessa, paloturvallisuudessa ja kosteudenkestävyydessä.

¹³ Teknisissä eristeissä osapuolten välinen keskeinen päällekkäisyys liittyy laitureissa käytettävien EPS-ytimien valmistukseen ja myyntiin. Lisäksi molemmat osapuolet myyvät ajoneuvoissa ja teollisuudessa käytettäviä eristeitä. Bewi kuitenkin vain maahantuo näitä tuotteita eikä valmista niitä Suomessa.

6.1.4 Pakkaukset

33. Osapuolet tarjoavat sekä vakioituja että räätälöityjä pakkauksia monenlaisiin käyttötarkoituksiin, mutta osapuolten kaikkien pakkaustuotteiden päätarkoituksena on erilaisten muiden tuotteiden suojaaminen.
34. Pakkaustuotteiden markkinat ovat ilmoittajan mukaan hyvin laajat, mutta tuotteiden materiaaleissa ja loppukäyttötarkoituksissa on eroja. Ilmoittajan mukaan pakkaustuotteiden markkinoiden täsmällinen määrittämien ei ole tarpeellista yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioimiseksi, sillä ilmoittaja katsoo, ettei yrityskaupalla ole kilpailuvaikutuksia millään mahdollisella markkinamäärittelyllä.
35. Pakkaustuotteiden maantieteelliset markkinat ovat ilmoittajan mukaan vähintään kansalliset.
36. Ilmoittaja on täydellisyyden vuoksi toimittanut tietoja kapeimmista muovipakkausten yritysmyynnin markkinoista Suomessa ja arvioinut markkinan arvon olleen Suomessa vuonna 2021 noin [150–175] miljoonaa euroa, josta Bewin markkinaosuus oli noin [0–5] % ja Jacksonin noin [0–5] %. Osapuolten yhteensä laskettu markkinaosuus oli noin [0–5] %.

6.2 KKV:n alustava arvio relevanteista markkinoista

37. Asian selvitysvaihe huomioon ottaen KKV ei ota tässä päätöksessä lopullisesti kantaa relevanttien markkinoiden määrittelyyn. Virasto ei myöskään käsittele tässä päätöksessä kaikkia mahdollisia relevantteja markkinoita, joihin voi liittyä kilpailuhuolia.
38. Alustavassa tarkastelussaan virasto on kiinnittänyt huomiota erityisesti rakennusten lämpöeristeinä ja routaeristämässä käytettävien EPS-eristeiden markkinoihin, joilla osapuolten asema on merkittävä suhteessa kilpailijoihin sekä ilmoittajan toimittamien markkinatietojen että viraston omien selvitysten perusteella.
39. Virasto on osana selvityksiään kuullut rakennusalan asiantuntijoita. Asiantuntijakuulemisissa on tullut esille seikkoja, jotka puoltavat EPS- ja XPS-eristeiden tarkastelua omina, myös toisistaan erillisinä segmentteinään etenkin lämpö- ja routaeristeiden markkinoilla.
40. Markkinakuulemisessa eräs lausunnonantaja on katsonut yhden markkinatoimijan olevan sijainniltaan liian kaukana Etelä-Suomen markkinoista. Viraston alustavan arvion mukaan eristevalmistajien tuotantolaitosten maantieteellisillä sijainneilla voi olla merkitystä maantieteellisen markkinan määrittelyssä tuotteiden kuljetuskustannusten vuoksi.
41. Edellä mainituin perustein KKV pitää tarpeellisena jatkaa relevanttien markkinoiden tarkempaa selvittämistä jatkokäsittelyssä.

7 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

7.1 Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

42. Ilmoittajan mukaan yrityskaupalla ei ole haitallisia kilpailuvaikutuksia millään edellä kuvatuista markkinoista.
43. Osapuolten liiketoiminnan välillä on päällekkäisyyttä EPS-raaka-aineiden myynnissä, EPS-eristetuotteiden valmistuksessa ja myynnissä, XPS-eristeiden myynnissä ja pakkaustuotteiden valmistuksessa ja myynnissä. XPS-eristeiden ja pakkaustuotteiden osalta päällekkäisyydet ovat kuitenkin ilmoittajan mukaan vähäisiä.
44. Ilmoittajan mukaan yrityskaupalla ei ole haitallisia kilpailuvaikutuksia EPS-raaka-aineiden markkinoilla markkinamäärittelystä riippumatta. Osapuolten markkinaosuus ETA:n laajuisilla EPS-raaka-aineiden markkinoilla on alle 20 prosenttia, vaikka tarkasteltaisiin kapeaa, vain valkoiset EPS-helmet sisältävää segmenttiä. Keskittymä tulee jatkossakin kohtaamaan voimakasta kilpailua useilta itseään huomattavasti suuremmilta kansainvälisiltä kilpailijoilta ja muilta suurilta yrityksiltä.
45. Raaka-aineita on saatavilla useista eri lähteistä, ja kullekin tarkastellulle tuotantoketjun loppupään markkinasegmentille jää yrityskaupan jälkeen useita merkittäviä kilpailijoita. Osapuolten kilpailijoiden on mahdollista luoda keskitymälle merkittävää kilpailupainetta myös yrityskaupan jälkeen ja haastaa sitä kaikilla hypoteettisilla markkinoilla.
46. Ilmoittaja katsoo, ettei yrityskauppa johda kilpailuongelmiin eristetuotteiden markkinoilla, joille kuuluvat ilmoittajan mukaan useista eri materiaaleista valmistetut eristetuotteet, koska keskittymä kohtaa merkittävää kilpailupainetta useilta kilpailevilta eristetuotteiden toimittajilta kaikilla markkinasegmenteillä. Ilmoittajan mukaan markkinoilla nykyisin toimivilla kilpailijoilla on lisäksi vapaata kapasiteettia ja mahdollisuus laajentaa toimintaansa ja lisätä tuotantoaan kannattavalla tavalla nopeasti ja oikea-aikaisesti hypoteettisen hinnannousun tilanteessa, mikä aiheuttaa kilpailupainetta keskittymälle. Kilpailupainetta lisää myös uhka uusien kilpailijoiden markkinoille tulosta tai toiminnan laajentamisesta.
47. Yrityskaupan osapuolten suurimmat asiakkaat eristetuotteita tarkasteltaessa ovat rakennustuotteiden jälleenmyyjä ja suuria rakennusyhtiöitä, joilla on ilmoittajan mukaan yrityskaupan kilpailuvaikutuksia tasapainottavaa neuvottelu- ja ostovoimaa, koska ns. bulkkiluonteisten eristetuotteiden hankinnassa hinta on tärkein asiakkaiden ostopäätökseen vaikuttava tekijä. Brändiuskollisuus tai yksinoikeussopimukset eivät ole tavanomaisia eristetuotteiden markkinoilla.
48. Ilmoittaja katsoo, ettei yrityskaupalla ole haitallisia kilpailuvaikutuksia teknisten eristeiden ja pakkaustuotteiden markkinoilla tai millään niiden

alasegmenteillä. Teknisten eristeiden ja pakkaustuotteiden markkinoilla osapuolten päällekkäisyydet ovat vähäisiä, materiaalien välinen keskinäinen korvattavuus korkea ja erilaisten valmistettävien tuotteiden määrä suuri.

49. Ilmoittajan mukaan myöskään osapuolten välinen vertikaalinen suhde ei vaikuta kielteisesti markkinoiden kilpailutilanteeseen yrityskaupan jälkeen. EPS-raaka-aineita hankitaan saatavuuden ja hintatason perusteella useilta eri toimittajilta, jotka eivät yleensä ole osapuolten tapaan vertikaalisesti integroituneita. Jackson Finland Oy on jo nykyisellään Bewin merkittävä asiakas EPS-raaka-aineen myynnissä. Ilmoittajan mukaan muut Suomessa toimivat EPS-tuottajat hankkivat raaka-aineita joko Bewiltä tai muilta EPS-raaka-ainevalmistajilta ja tulevat toimimaan näin myös jatkossa.
50. Yrityskaupan seurauksena syntyvällä keskittymällä ei ilmoittajan mukaan ole kykyä sulkea loppupään markkinoiden kilpailijoita markkinoilta rajoittamalla niiden pääsyä raaka-aineisiin. Osapuolilla ei ilmoittajan mukaan ole tuotantoketjun alkupään markkinoilla sellaista huomattavaa markkinavoimaa, jonka perusteella ne voisivat merkittävästi vaikuttaa tuotantoketjun alkupään kilpailuedellytyksiin ja tuotantoketjun loppupään toimitusolosuhteisiin.

7.2 KKV:n alustava arvio yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

51. Asian selvitysvaihe huomioon ottaen KKV ei ota tässä päätöksessä lopullisesti kantaa yrityskaupan kilpailuvaikutuksiin. Tässä päätöksessä esitetyt KKV:n näkemykset yrityskaupan kilpailuvaikutuksista ovat alustavia, eivätkä ne muodosta tyhjentävää kuvausta mahdollisista kilpailuongelmista.
52. Useat viraston kuulemat markkinatoimijat ovat suhtautuneet ilmoitettuun järjestelyyn neutraalisti. Osa lausunnonantajista on kuitenkin tuonut esiin huolensa siitä, että yrityskauppa johtaisi kilpailun vähenemiseen ja haitallisiin kilpailuvaikutuksiin jo ennestään keskittyneillä EPS- ja XPS-eristeiden markkinoilla. Eräät lausunnonantajat ovat esittäneet huolensa hankintakanavien vähenemisestä yrityskaupan myötä. Lisäksi eräs lausunnonantaja on ilmaissut huolensa keskittymän vertikaalisesta integroitumisesta ja sen vaikutuksesta kilpaillevien lopputuotevalmistajien mahdollisuuksiin hankkia raaka-aineita kilpailua vääristämättömin ehdoin.
53. Virasto on osana selvityksiään tarkastellut osapuolten ja niiden kilpailijoiden markkinaosuuksia eristetuotteiden markkinoilla ja niiden eri segmenteillä. KKV:n alustavan rakenteellisen tarkastelun perusteella osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet nousisivat korkeiksi etenkin EPS-lämpöeristeiden ja EPS-routaeristeiden markkinoilla tarkasteltaessa markkinaa valtakunnallisella tasolla. EPS-lämpöeristeiden markkinoilla osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on noin [60–70] prosenttia lisäyksen Bewin markkinaosuuteen ollessa noin [50–60] prosenttiyksikköä. EPS-routaeristeiden markkinoilla osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus nousee noin [50–60] prosenttiin lisäyksen Bewin markkinaosuuteen ollessa noin [30–40] prosenttiyksikköä. Kyseisillä markkinoilla

toimivien yritysten lukumäärä on jo ennen yrityskauppaa vähäinen, ja markkinoille jäisi yrityskaupan myötä keskittymän lisäksi vain kaksi muuta toimijaa.

54. Viraston alustavien selvitysten tulokset huomioiden yrityskaupan seurauksena syntyvällä keskittymällä saattaisi KKV:n alustavan arvion mukaan olla mahdollisuus estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Asian tutkimista on tarpeen jatkaa jatkokäsittelyssä.

8 Johtopäätös

55. Edellä kuvatuin perustein Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää yrityskaupan kilpailuvaikutusten selvittämisen jatkamista tarpeellisena.
56. KKV:n alustavan tarkastelun perusteella yrityskauppa saattaa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia etenkin EPS-eristet tuotteiden markkinoilla ja niiden eri segmenteillä Suomessa tai kapeammilla maantieteellisillä alueilla. Yrityskaupan kilpailuvaikutusten yksityiskohtainen tutkiminen jatkoselvityksessä on aiheellista.

9 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24 ja 26 §.

10 Muutoksenhaku

Kilpailulain 49 a §:n perusteella yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea muutosta tähän päätökseen valittamalla.

11 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa asiantuntija Aino Jankari, puhelin 029 505 3032, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtajan sijainen,
johtaja

Rainer Lindberg

Asiantuntija

Aino Jankari